

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania
rodziny i systemu pieczy zastępczej na
terenie Miasta Lublin w 2018 roku
oraz przedstawienie potrzeb
związanych z realizacją zadań z tego
zakresu

Lublin, marzec 2019 roku

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) wprowadziła nowe obowiązki sprawozdawcze. Obligują one wójtów, kierowników powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do przygotowania opracowań dotyczących realizacji zadań wynikających z ustawy.

Obowiązki sprawozdawcze w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynikają z zapisów:

- art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy – *(organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy);*
- art. 179 ust. 1 ustawy – *(wójt składa radzie gminy, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań);*
- art. 182 ust. 5 ustawy - *(kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej).*

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin powołaną do wykonywania zadań samorządu gminnego i powiatowego. Zarządzeniem Nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku, zmienionym zarządzeniem Nr 52/11/2103 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 listopada 2013 r., został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

Niniejsze opracowanie ma w szczególności na celu przedstawienie działań podejmowanych w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej w 2018 roku, a także wskazanie istniejących problemów, potrzeb i dalszych kierunków działań w tym obszarze.

SPIS TREŚCI:

I. WSPIERANIE RODZINY	3
1. Poradnictwo specjalistyczne	3
2. Asystenci rodziny	9
3. Placówki wsparcia dziennego	16
4. Pozostałe formy wspierania rodziny	21
4.1. Rodziny wspierające	21
4.2. Grupy wsparcia	22
4.3. Spotkania rodzin naturalnych	22
II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	23
1. Rodzinna piecza zastępcza	23
1.1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	23
1.1.1. Działania podejmowane na rzecz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin oraz dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą	24
1.1.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	44
1.1.3. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych	49
1.2. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach	53
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	55
2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	55
2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo–wychowawczej	61
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach	63
III. USAMODZIELNIENIA	65
IV. ZESTAWIENIE POTRZEB I REKOMENDACJE	71

I. WSPIERANIE RODZINY

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.) Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- 1) konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- 2) terapią i mediacją,
- 3) pomocą prawną,
- 4) usługami asystenta rodziny.

1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną, rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E;
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, ul. Probstwo 6;
- Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR oferuje nieodpłatną, profesjonalną pomoc terapeutyczną. W roku 2018 z pomocy skorzystało **1 516 osób** (w tym: 1 283 osoby dorosłe oraz 233 dzieci) w tym:

- z terapii skorzystało 1 190 osób (dorośli: 1017, dzieci: 173),
- z profilaktyki skorzystało 326 osób (dorośli: 266, dzieci: 60).

Wsparciem w formie terapii objęto **817 rodzin**. 95,8% z nich to rodziny naturalne, a 2,1% (17 rodzin) stanowiły rodziny zastępcze. Ponadto wsparciem objęto 10 rodzin adopcyjnych (1,2%) oraz 7 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych terapią w 2018 roku

Liczba rodzin ogółem, w tym:	817
rodzin naturalnych	783
rodzin zastępczych	17
rodzin adopcyjnych	10
dzieci przebywających w placówce	7

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2018 roku, w terapii uczestniczyło **1 190 osób**. Ogółem odbyło się **6 900 sesji** terapeutycznych i konsultacyjnych, co przewyższa liczbę sesji przeprowadzonych w latach poprzednich (5 965 sesji - 2016 rok, 6 375 - 2017 rok). Przeprowadzenie większej ilości sesji możliwe było z uwagi na wzrost (o jeden etat) zatrudnienia w Poradni. Terapie indywidualna, małżeńska i rodzinna prowadzą do trwałych zmian i są efektywnym sposobem konstruktywnego rozwiązywania kryzysów. Dzięki terapii osoby i rodziny rozwiązują swoje problemy, funkcjonując po jej zakończeniu na znacznie wyższym poziomie satysfakcji. Terapia małżeńska jest najskuteczniejszym sposobem chronienia trwałości związków poprzez uzyskanie większej bliskości i przywracanie zaufania.

Tabela 2. Liczba osób objętych wsparciem Poradni w 2018 roku z podziałem na rodzaj wsparcia

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych wsparciem w 2017 r.:		Liczba osób objętych wsparciem w 2018 r.:	
	1 327		1 516	
	w tym dorosłych	w tym dzieci	w tym dorosłych	w tym dzieci
Łączna liczba osób korzystających	1 113	214	1 283	233
w tym: liczba osób w terapii	843	161	1 017	173
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	270	53	266	60

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Bardzo wysokie i stale rosnące zapotrzebowanie na pomoc terapeutyczną mieszkańców Miasta Lublin wskazuje zarówno na coraz większe zaufanie do terapii jako sposobu rozwiązywania trudności, jak i do efektywności działań podejmowanych w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin MOPR. Stale rosnące kwalifikacje terapeutów Specjalistycznej Poradni dla Rodzin MOPR powodują wzrost efektywności terapii i znacznie mniejszy, niż przed kilku laty, odsetek osób, które przerywają terapię nie osiągając jej celu. Tym samym proces

terapeutyczny jest skuteczny, lecz dłuższy. Dzięki kompetentnie udzielanej pomocy wiele małżeństw i rodzin przezwycięża kryzysy i odzyskuje naruszone więzi.

Należy również nadmienić, iż ofertę w zakresie poradnictwa wzbogacają publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne¹. Do ich zadań należy m. in. udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielania rodzicom i nauczycielom wsparcia w zakresie wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży.

Rekomendacje:

Systematyczne zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych prowadzonych przez odpowiednio wykwalifikowanych terapeutów.

Z pomocy **Centrum Interwencji Kryzysowej** korzystają osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, m. in.: ofiary przemocy, w tym osoby doświadczające przemocy seksualnej i ofiary przestępstw, rodziny osób uzależnionych, osoby znajdujące się w krytycznej sytuacji życiowej spowodowanej zdarzeniami losowymi i innymi czynnikami.

W 2018 roku w Centrum udzielono ogółem **17 257 porad**, w tym:

- **4 318 porad w kontakcie bezpośrednim, w tym:**
 - 539 porad prawnych,
 - 1 029 konsultacji terapeutycznych,
 - 2 673 konsultacje psychologiczne,
 - 9 konsultacji socjalnych i specjalistycznych,
 - 22 konsultacje rodzinne,
- **3 990 konsultacji telefonicznych i internetowych,**
- **8 288 porad i konsultacji w całodobowym telefonie zaufania.**

Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie udziela także wsparcia w postaci schronienia dla mieszkańców miasta Lublin. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, a także rodziny, które w wyniku traumatycznych wydarzeń losowych znalazły się w sytuacji kryzysu oraz wymagają pomocy. W szczególności dotyczy to ofiar pożarów, powodzi, klęsk

¹ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3, Zespół Poradni nr 1 (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5 Specjalistyczna Poradnia Zawodowa), Zespół Poradni nr 2 (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 Specjalistyczna Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin), Zespół Poradni nr 3 (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 6, Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji).

Źródło informacji: <https://lublin.eu/mieszkanicy/edukacja/szkoly-i-placowki/poradnie-psychologiczno-pedagogiczne/alpha.html?filter=1&dictionary%5B14%5D=1.publiczne+prowadzone+przez+Miasto+Lublin>

żywiolowych, przemocy domowej, handlu ludźmi oraz innych zdarzeń losowych uniemożliwiających pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Pobyt ma charakter krótkoterminowy, jest nieodpłatny. Osobom korzystającym ze schronienia udzielana jest pomoc psychologiczna, prawna, terapeutyczna i socjalna wspierająca ich działania ukierunkowane na przezwycięzenie sytuacji kryzysowej². W 2018 roku z pobytu w mieszkaniu interwencyjnym skorzystało 15 osób, w tym 6 dzieci.

W ciągu całego 2018 roku z pomocy Centrum skorzystały **1 074 osoby** (w tym 658 po raz pierwszy). Wiele osób spośród klientów Centrum Interwencji Kryzysowej to osoby doświadczające przemocy. Zorganizowano i przeprowadzono dla nich **1 330 spotkań psychologiczno-terapeutycznych**. W 2018 roku pracownicy CIK założyli 16 Niebieskich Kart oraz brali udział w 16 posiedzeniach grup roboczych.

Oprócz przyjęć indywidualnych, dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, prowadzono zajęcia grupowe oraz warsztaty. Uwzględniając potrzeby klientów, w Centrum Interwencji Kryzysowej prowadzono w 2018 roku następujące zajęcia grupowe:

- **w ramach grupy DDA** realizowane były zajęcia dla 9 osób, odbyło się 35 spotkań po 2 godziny każde,
- **w ramach Szkoły dla rodziców** realizowano spotkania dla 11 osób, odbyło się 11 spotkań po 4 godziny każde.

Ponadto Centrum zrealizowało **dwie edycje programu korekcyjno-edukacyjnego** dla sprawców przemocy w rodzinie:

- I edycja realizowana była w Areszcie Śledczym w Lublinie. W programie wzięło udział 16 osób skazanych z art. 207 kk. W ciągu 60 godzin zajęć odbyły się 24 sesje tematyczne,
- II edycja realizowana była w pomieszczeniach udostępnionych przez Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie (program wolnościowy). W Programie wzięło udział 14 sprawców przemocy w rodzinie. W ciągu 60 godzin zajęć programu odbyło się 12 sesji grupowych po 5 godzin każda.

Pracownicy Centrum Interwencji Kryzysowej podejmowali również działania w środowisku, tj. wyjścia w ramach grup roboczych we współpracy z Policją oraz w ramach zadań mobilnego interwenta – na wezwanie Policji.

W ramach współpracy Centrum Interwencji Kryzysowej wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz Komendą Miejską Policji realizuje projekt pn. „Przyjazne

² Źródło informacji: <http://www.cik.lublin.eu>

Patrole”. Inicjatywa polega na wspólnym wizytowaniu przez pracownika socjalnego MOPR, psychologa z CIK i przedstawiciela Policji, środowisk, w których zagrożone jest dobro dziecka. „Przyjazny patrol” uczestniczy w interwencjach podejmowanych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie oraz monitoruje sytuację dzieci w środowiskach niewydolnych wychowawczo, w rodzinach dysfunkcyjnych z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Wspólne patrole odbywały się w piątki i soboty w godzinach 16.00 – 24.00 na terenie całego miasta.

W 2018 roku zostały zorganizowane **103 patrole**, w czasie których odbyło się 201 spotkań z rodzicami oraz 661 rozmów z dziećmi, rodzicami i opiekunami.

Zrealizowano 349 kontroli rodzin pod kątem zaniedbywania dzieci. Aby zapewnić dzieciom należytą opiekę i bezpieczeństwo na skutek interwencji „Przyjaznych Patroli” odebrano 13 dzieci na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W ramach interwencji Patrolu wszczęto również 17 razy procedurę Niebieskiej Karty oraz sporządzono 9 wniosków do sądu o odebranie dziecka opiekunom.

Pracownicy Ośrodka Wczesnej Interwencji dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin, działającego w strukturach Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie każdego dnia prowadzą rozmowy profilaktyczne na temat szkodliwości picia alkoholu. W 2018 roku do Ośrodka zostało przyjętych **2 666 osób**.

Bezpłatne konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne i pedagogiczne) rodziny uzyskują również od pracowników **Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie**.

Specjaliści zatrudnieni w Dziale tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych. W roku 2018 tą formą pomocy objętych było **28 rodzin**. Udzielono 78 porad, w tym: 8 porad psychologicznych oraz 70 pedagogicznych. Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, radzenia sobie ze stratą, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, przezwycięzania występujących trudności życiowych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: poprawy sytuacji życiowej rodzin naturalnych, poprawy relacji rodziców naturalnych z dziećmi, poprawy kompetencji wychowawczych rodzin naturalnych, przebiegu kontaktu rodziców z dziećmi, podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców naturalnych, kierowania rodzin naturalnych do poradni specjalistycznych i organizacji pracujących na rzecz dziecka rodziny.

Dodatkowo w ramach interwencji kryzysowej w Mieście Lublin działa Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie wykonujący zadania pomocy społecznej z zakresu administracji rządowej realizowane przez Gminę Lublin – Miasto na prawach powiatu.

Pomoc rodzinom i osobom będącym w sytuacji kryzysowej świadczył również w 2018 roku dotowany z budżetu Miasta Ośrodek wsparcia w formie schroniska dla samotnych matek z dziećmi oraz bezdomnych kobiet, który zakończył działalność 30 czerwca 2018 roku.

W miejsce w/w ośrodka wsparcia utworzono 2 nowe placówki. Były to: Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży mieszkanek Miasta Lublin oraz Schronisko dla bezdomnych kobiet mieszkanek Miasta Lublin, które rozpoczęły działalność od 1 lipca 2018 roku.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadzony przez Fundusz Ochrony Życia Archidiecezji Lubelskiej. Mieści się przy ul. Chmielewskiego 9 w Lublinie, dysponuje 25 miejscami. Ośrodek czynny jest całą dobę, zapewnia schronienie i stały dozór gwarantujący odseparowanie ofiary od sprawcy przemocy, oferuje 3 posiłki dziennie, a także odzież, obuwie, środki higieny osobistej dla dzieci i dorosłych, środki czystości, lekarstwa, pomoce dydaktyczne, zabawki itp. Kadra Ośrodka m.in. psycholog, prawnicy, pedagodzy, pracownik socjalny, pielęgniarka, psychiatra zapewniają natychmiastowe wsparcie psychologiczne i medyczne, rozpoznanie sytuacji osoby doznającej przemocy w rodzinie i opracowanie indywidualnego planu pomocy oraz wsparcie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej. Ośrodek prowadzi całodobowy dyżur, czynny jest również całodobowy telefon pod którym ofiary przemocy mogą uzyskać poradę i wsparcie. W 2018 roku dotacja z budżetu Państwa wynosiła 365 000,00 zł. Z usług Ośrodka skorzystały 52 osoby (w tym 28 osób dorosłych i 24 dzieci).

Ośrodek wsparcia w formie schroniska dla samotnych matek z dziećmi oraz bezdomnych kobiet, przy ul. Bronowickiej 3, prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej. Ośrodek funkcjonował od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r., dysponował 50 miejscami, z tego 35 miejsc dla samotnych matek z dziećmi oraz 15 miejsc dla bezdomnych kobiet. Zapewniał schronienie, posiłek interwencyjny, pozyskaną żywność, odzież oraz pomoc rzeczową. Pomoc świadczyli specjaliści zatrudnieni w ośrodku: psycholog, pedagog, prawnik i pracownik socjalny. Umowa na prowadzenie Ośrodka obowiązywała do 30 czerwca 2018 r. W tym okresie w Ośrodku organizowano zajęcia mające na celu aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu, promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań. W 2018 roku dotacja z budżetu Miasta Lublin

wynosiła 180 000,00 zł. Z usług Ośrodka skorzystało 37 osób (15 kobiet bezdomnych, 10 matek i 12 dzieci - skierowanych decyzją MOPR). W związku z upływem czasu obowiązywania dotychczasowej umowy oraz w celu dostosowania sieci placówek do zaobserwowanych potrzeb w miejsce Ośrodka utworzono 2 nowe placówki: Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży i Schronisko dla bezdomnych kobiet.

Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży mieszanek Miasta Lublin, przy ul. Bronowickiej 3, prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej. Ośrodek funkcjonuje od 1 lipca 2018 r., dysponuje 25 miejscami. Mieszkanek Ośrodka otrzymują wsparcie specjalistów: psychologa, pedagoga, prawnika oraz pracownika socjalnego. W Ośrodku organizowano zajęcia zwiększające aktywność w życiu społecznym, umiejętność spędzania czasu wolnego, promowania zdrowego stylu życia oraz rozwijania zainteresowań i umiejętności. W okresie od 01 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2018 roku z usług ośrodka skorzystały 32 osoby (13 matek, 18 dzieci i 1 kobieta w ciąży). Dotacja z budżetu Miasta Lublin wynosiła 135 000,00 zł.

Schronisko dla bezdomnych kobiet mieszanek Miasta Lublin, przy ul. Bronowickiej 3, prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej, funkcjonuje od 1 lipca 2018 r. Dysponuje 20 miejscami. Ośrodek zapewnia schronienie, posiłek interwencyjny, pozyskaną żywność, odzież oraz pomoc rzeczową. Specjaliści zatrudnieni w ośrodku udzielają porad psychologicznych i prawnych. Pracownik socjalny udziela wsparcia w zakresie pozyskania mieszkania z zasobów Gminy, podjęcia zatrudnienia oraz rozwiązywania problemów rodzinnych. W 2018 roku dotacja z budżetu Miasta Lublin wynosiła 96 128,00 zł. Z usług Ośrodka skorzystało w tym okresie 17 kobiet.

Rekomendacje:

Jak wynika z bieżącej analizy, liczba miejsc w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy ul. Chmielewskiego 9, jak i w Ośrodku Wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży mieszanek Miasta Lublin oraz w Schronisku dla bezdomnych kobiet mieszanek Miasta Lublin, w pełni zabezpiecza bieżące potrzeby. W roku 2019 przewiduje się utrzymanie liczby miejsc na obecnym poziomie.

2. Asystenci rodziny

W 2018 r. w Lublinie zatrudnionych było **16 asystentów rodziny**. W stosunku do roku 2017 zatrudnienie asystentów utrzymało się na tym samym poziomie. Ogółem wydatki na

ich zatrudnienie w 2018 roku wyniosły **669 535,81 zł**. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2018 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało środki z dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 189 946,00 zł oraz środki z Funduszu Pracy w kwocie 74 701,00 zł., łącznie pozyskano środki w wysokości **264 647,00 zł** (co stanowiło 39,53% całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla **16 asystentów**.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloprotymowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi.

W 2018 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **285 rodzin** niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się **654 dzieci**. Asystenci odbyli **6 418 wizyt** w środowisku. W okresie sprawozdawczym zakończono pracę ze **106 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (23 przypadki), brak współpracy rodziny z asystentem (55 przypadków), brak efektów pracy (12 przypadków) oraz zmiana metody pracy (16 przypadków).

Decyzję o zakończeniu pracy z rodziną z powodu braku efektów lub braku współpracy z asystentem rodziny, podejmuje asystent wspólnie z pracownikiem socjalnym. Rodzina taka po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęciu rodziny takim środkiem zabezpieczającym.

W 2018 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **224** plany pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy.

Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2018 r. dokonano i przygotowano na piśmie **310 ocen**.

W roku 2018 asystenci rodziny sporządzili do właściwych sądów 10 wniosków o wgląd w sytuację rodziny oraz 1 wniosek o wgląd w sytuację dziecka.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji;
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, o przydział lub zamianę lokalu mieszkalnego, o umorzenie zadłużeń w opłacie czynszu, itp.;
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce oraz udziału w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, terapii uzależnień i grupach wsparcia;
- motywowania do skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowania członków rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie;
- informowania o prawidłowościach rozwoju bio-psycho-społecznego dzieci oraz o zaburzeniach tego rozwoju, które wymagają zmiany postaw wychowawczych opiekunów;
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowania i kierowania na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie;
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowania do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów;
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielania pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych;
- edukowania w zakresie funkcjonowania na rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami);

- uświadomienia wartości pracy i znaczenia utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami;
- motywowania rodzin do regularnego uczestnictwa w projekcie „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin która nałożyła na asystentów rodziny obowiązek koordynowania poradnictwa skierowanego do kobiet w ciąży i rodzin oczekujących narodzin dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z obciążeniami rozwojowymi.

W 2018 roku **trzy rodziny** były objęte pomocą w formie asystenta rodziny, który pełnił funkcję koordynatora w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie został udostępniony „Katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w Mieście Lublin”, będący narzędziem pracy dla asystentów rodziny, w celu zapoznania z ofertą mieszkańców Miasta Lublin.

W dniu 22 maja 2018 r. została podpisana umowa Nr 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00) o dofinansowanie projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach projektu zrekrutowano do jego uczestnictwa 20 rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny oraz 42 dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną. Głównym celem projektu jest rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w Mieście Lublin. W roku 2018 w ramach zadania 4 uruchomiono „Punkt konsultacyjno-doradczy”, w którym specjaliści udzielali rodzinom wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego. Do uczestnictwa w „Punkcie konsultacyjno-doradczym” w roku 2018 zostało skierowanych

13 osób dorosłych objętych asystą rodzinną. W ramach realizacji zadania nr 1 „Wsparcie motywacyjne” w miesiącu grudniu 2018 r. wypłacono 5 zasiłków celowych, które zostały przyznane 5 uczestnikom projektu w łącznej wysokości 2 950,04 zł (wkład własny projektu).

Zgodnie z art. 176 pkt 2 i pkt 4 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy umożliwienie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. W tym celu wykorzystywano także możliwość szkoleń bez angażowania środków finansowych (np. bezkosztowe szkolenia wewnętrzne prowadzone przez specjalistów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz szkolenia finansowe ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego).

Tematykę szkoleń dla asystentów rodziny przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych asystentów rodziny w roku 2018

Lp.	Tematyka szkoleń oraz warsztatów	Liczba asystentów rodziny
SZKOLENIA WEWNĘTRZNE		
1	Instruktaże stanowiskowe na stanowisku pracy.	3 asystentów data instruktażu 12.02.2018 r. 15.02.2018 r. 01.03.2018 r.
2	Cykliczne spotkania organizowane przez specjalistów pracujących w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin o charakterze szkoleniowo-superwizyjnym pt. „Dziecko Krzywdzone” .	5 asystentów data spotkań 28.08.2018 r. 19.10.2018 r. 30.11.2018 r.
SZKOLENIA ZEWNĘTRZNE		
1	Szkolenie „Praca z dziećmi o zaburzonych więziach” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów
2	Szkolenie „Autyzm. Zespół Aspergera, dzieci z nadpobudliwością psychoruchową” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów
3	Szkolenie „Asystent rodziny – metodyka, uprawnienia i udokumentowanie pracy z rodziną, w tym tworzenie planu pomocy” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów
4	Szkolenie „Metoda dialogu motywującego z klientem oraz z rodziną”	2 asystentów

	przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	
5	Szkolenie „Zachowania autodestrukcyjne młodzieży, samookaleczenie, zachowania suicydalne, zaburzenia odżywiania – symptomy i ewentualne rozwiązania” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent
6	Szkolenie „Diagnoza rodziny” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent
7	Szkolenie „Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w pracy z dziećmi i nastolatkami” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent
8	Szkolenie „Praca z dzieckiem FAS i ze spektrum FAS” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent
9	Szkolenie „Prawo w praktyce – wybrane zagadnienia prawa dotyczące dziecka i rodziny” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent
10	Spotkanie superwizyjne w ramach Projektu partnerskiego „Blżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów data szkolenia 15.06.2018 r. 18.10.2018 r.
11	Szkolenie „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia emocjonalne, zachowania osobowości i rozwoju” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów data szkolenia 28.06.2018 r. 03.07.2018 r.
12	Szkolenie „Warsztaty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w pracy z dziećmi i nastolatkami” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów data szkolenia 15.06.2018 r. 11.07.2018 r.

13	Szkolenie „Wczesne wykrywanie syndromów dziecka krzywdzonego – diagnoza i forma pomocy” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	4 asystentów data szkolenia 02.07.2018 r. 10.09.2018 r. 01.10.2018 r.
14	Szkolenie „Praca z dzieckiem z rodziny wieloproblemowej” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów data szkolenia 01.08.2018 r. 08.08.2018 r.
15	Szkolenie „Autyzm, Zespół Aspergera, dzieci z nadpobudliwością psychoruchową” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów data szkolenia 06.08.2018 r. 07.09.2018 r.
16	Szkolenie „Diagnostowanie oraz procedura postępowania w sytuacji zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec dziecka” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent data szkolenia 12.10.2018 r.
17	Szkolenie „Praca z dzieckiem z zaburzonymi więziami” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 asystentów data szkolenia 26.10.2018 r. 30.11.2018 r.
18	Szkolenie „Problematyka interwencji kryzysowej w rodzinie” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 asystent data szkolenia 08.11.2018 r.
19	Szkolenie „Menadżer – grupa 3” w ramach projektu „Kuznia Liderów Przedsiębiorczości Społecznej” dofinansowany ze środków Funduszy Europejskich	1 asystent data szkolenia 15.03.2018 r. - 12.04.2018 r.
20	Szkolenie „Mediacje w szkole” w ramach „Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą na lata 2018-2021” zrealizowane przez Polskie Centrum Mediacji Oddział w Lublinie w Lublinie wraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie.	1 asystent data szkolenia 25.09.2018 r.
21	Szkolenie „Interwencja relacyjna oparta na zaufaniu” zorganizowane przez Koalicję na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej w ramach „Projektu TBRI – Tera Będziemy Razem – Inaczej” dofinansowany ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich 2018.	1 asystent data szkolenia 25.10.2018 r. - 26.10.2018 r.
22	Szkolenie „Między Lwowem a Pogromcą. Profilaktyka i terapia uzależnień behawioralnych dla realizatorów programów profilaktycznych” realizowane przez Fundację ETOH.	1 asystent data szkolenia 07.09.2018 r. - 18.11.2018 r.
WARSZATY		
1.	Warsztaty z zakresu odpowiedniego „zarządzania” emocjami u dzieci i młodzieży zorganizowane przez powiatowe centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie.	2 asystentów data warsztatów 26.10.2018r.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Rekomendacje:

Należy podkreślić, iż funkcja asystenta rodziny jest stosunkowo nową formą wspierania rodzin naturalnych, w których pojawiają się problemy opiekuńczo-wychowawcze. Dostrzegając zasadność kontynuowania pracy asystentów rodziny, w budżecie Miasta przewidziano na rok 2019 środki na zatrudnienie 16 asystentów.

Zgodnie z zapisami ustawy, maksymalna liczba rodzin, które mogą zostać objęte w tym samym czasie wsparciem, obecnie zatrudnionych asystentów, wynosi 240. Mając na uwadze, iż liczba rodzin wymagających wsparcia wzrasta, w perspektywie kolejnych lat, w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860, z późn. zm.) oraz w związku z trwającymi pracami nad nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koniecznym może się okazać zwiększenie zatrudnienia na stanowisku asystenta. W tym celu należy systematycznie pozyskiwać dodatkowe środki finansowe, nie tylko na zatrudnienie asystentów (ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych), ale również na ich szkolenie z uwagi na specyfikę nowych zadań.

3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego prowadzone są przez podmioty pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz

logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu całego 2018 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało 20 placówek:

- 16 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej (jedna z nich zakończyła działalność z dniem 29.01.2018 r., druga zakończyła działalność 31.12.2018 r.). Placówki dysponowały 520 miejscami i objęły opieką 655 dzieci;
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 111 dzieci;
- 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie opiekuńczej i specjalistycznej. Placówka dysponowała 15 miejscami i objęły opieką 27 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 609 miejscami, a z ich usług w 2018 roku skorzystało 793 dzieci.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Trzy placówki w Lublinie prowadzą działalność na podstawie art. 228 ust. 5 ustawy, gdyż uzyskały stwierdzenie wydane przez Prezydenta Miasta Lublin, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności.

Po przeprowadzeniu w 2016 roku postępowań ofertowych, zostały zawarte 23 umowy zlecające podmiotom pozarządowym realizację zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - prowadzenie w Lublinie do dnia 31 marca 2021 roku placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Lublin w formie opiekuńczej, w formie specjalistycznej lub w połączonych formach. W latach 2017 - 2018 cztery placówki wsparcia dziennego zakończyły działalność, w tym dwie w 2018 roku (Świetlica Środowiskowa „Oratorium” – 29 stycznia 2018 roku, Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” – 31.12.2018 roku).

W roku 2018 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało **1 162 595,50 zł.**

Tabela 4. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2018 roku z podziałem na typy

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki w 2018 r. (zł)
1.	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20-612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20-612 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	218 000,00
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20-019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20-019 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	50 000,00
3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20-109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20-109 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	65 000,00
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20-124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20-124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	173 500,00
5.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3 20-129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20-129 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	49 500,00
6.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo- Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20-109 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	48 000,00
7.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20-245 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	47 000,00
8.		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19 20-301 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	47 000,00
9.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20-113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20-434 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	51 000,00
10.		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20-124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	51 800,00

11.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej ul. Filaretów 7 20-002 Lublin	Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ul. Krakowskie Przedmieście 1 20-002 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	37 500,00
12.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20-236 Lublin	Świetlica Integrycyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20-236 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	41 200,00
13.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce Al. Wilanowska 309 A 02 – 665 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20-538 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	55 000,00
14.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9 20-468 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	38 000,00
15.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20-016 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	36 000,00
16.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” ul. Abramowicka 2 20-440 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” ul. Głuska 138, 20-380 Lublin zakończyła działalność 31.12.2018 r.	<i>opiekuńcza</i>	40 000,00
17.	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9, 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	45 000,00
18.	Fundacja Sempre a Frente ul. Lubartowska 24, 20 – 085 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 -115 Lublin	<i>opiekuńcza i specjalistyczna</i>	31 000,00
19.	Stowarzyszenie „ŁABĘDŹ” ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20-465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20-335 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	35 500
20.	Stowarzyszenie JESTEM ul. Nałkowskich 107/3U 20-470 Lublin	Świetlica Środowiskowa ORATORIUM ul. Krochmalna 47 20-401 Lublin Zakończyła działalność 26.01.2018 r.	<i>opiekuńcza</i>	2 595,50
Razem:				1 162 595,50

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublin

Należy podkreślić, że podmioty prowadzące placówki wsparcia dziennego aktywnie poszukiwały dodatkowych źródeł finansowania i w ciągu całego 2018 roku pozyskały dodatkowe środki w łącznej wysokości **619 445,94 zł**, m.in. z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Inicjatyw

Obywatelskich, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii, Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta, Wydziału Kultury Urzędu Miasta Lublin, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Fundacji Tesco Dzieciom, Kulczyk Foundation, Henkel Polska. W ramach w/w środków zrealizowane zostały **27 projekty dla 629 dzieci**.

W 2018 roku w 20 placówkach wsparcia dziennego pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, w ramach pełnionego nadzoru przeprowadzili **56 wizytacji**, które dotyczyły m.in. organizacji pracy, lustracji bieżących zajęć, frekwencji wychowanków, stanu zatrudnienia oraz kwalifikacji pracowników, współpracy placówek w zakresie opieki i wychowania z instytucjami wymienionymi w przepisach dotyczących wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, współpracy z wolontariuszami, stanu i poprawności dokumentacji prowadzonej przez placówkę, oglądu pomieszczeń, w których realizowane były zajęcia.

Ponadto w 2018 roku 2 placówki wsparcia dziennego nie dotowane przez Miasto Lublin, działały na podstawie zezwolenia Prezydenta Miasta Lublin, były to:

- Świetlica Socjoterapeutyczna prowadzona przez Stowarzyszenie Promocji Kultury na Rzecz Środowisk Lokalnych i Osób Niepełnosprawnych „DZIESIĄTA” (od 15 grudnia 2015 roku),
- „Świetlica Środowiskowa Caritas w Lublinie” prowadzona przez Caritas Archidiecezji Lubelskiej (od 13 czerwca 2018 roku).

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje również **Centrum Aktywności Środowiskowej**, które w ramach swojej działalności udziela pomocy osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, zagrożonym wykluczeniem społecznym, zamieszkałym na osiedlu Antoniny Grygowej w Lublinie.

W 2018 roku, w celu zapobiegania degradacji społecznej dzieci i młodzieży, Centrum Aktywności Środowiskowej podejmowało liczne działania w zakresie organizacji czasu wolnego oraz aktywizacji społecznej i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży.

Ze wsparcia Centrum Aktywności Środowiskowej w 2018 roku skorzystało około **298 osób** (w tym 113 dzieci i młodzieży), **69 dzieci** uczestniczyło w grupie wsparcia.

Wśród licznych działań podejmowanych przez Centrum należy wskazać: wspieranie rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom i młodzieży, pomoc w nauce, stwarzanie warunków do rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz organizację czasu wolnego, zapewnienie pomocy rodzinie, dzieciom i młodzieży sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją,

przestępczością lub uzależnieniami poprzez organizację zajęć profilaktycznych, socjoterapeutycznych, korekcyjnych i terapeutycznych oraz udzielanie doraźnej i kompleksowej pomocy osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, które wynikają z dysfunkcji życia rodzinnego i sytuacji kryzysowych o charakterze losowym.

Rekomendacje:

Wskazane jest wspieranie podejmowanych przez podmioty pozarządowe działań zmierzających do pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na sfinansowanie dodatkowej działalności placówek wsparcia dziennego celem zwiększania atrakcyjności zajęć oferowanych dla dzieci i młodzieży, a także zapobieganie fluktuacji kadry w placówkach i dbałość o jej profesjonalizm.

4. Pozostałe formy wspierania rodziny

4.1. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja o tym, że Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Dołączony został także wzór umowy z rodziną wspierającą oraz folder zachęcający kandydatów do podjęcia się pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

W ramach promocji rodzin wspierających wydrukowano 50 sztuk plakatów informacyjnych na temat poszukiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny wspierającej, które zostały rozwieszane na terenie Miasta. Rozdawano również ulotki na temat rodzin wspierających (500 sztuk) oraz broszury na temat asystentury rodziny (400 sztuk). Na promocję związaną z pozyskiwaniem kandydatów na rodzinę wspierającą Miasto Lublin wydatkowało kwotę 400,00 zł (kwota poniesiona w ramach zorganizowanych obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego).

Efektom prowadzonej przez Miasto Lublin działalności promocyjnej było pozyskanie 2 rodzin wspierających. Jedna rodzina wspierająca obejmowała wsparciem 1 rodzinę z 2 dziećmi, druga rodzina wspierająca obejmowała wsparciem 1 rodzinę z 5 dziećmi.

Rodziny wspierające nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia, a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy (np. za zakupione bilety do kina, muzeum, na basen, komunikację miejską itp.). Rodziny wspierające otrzymały zwrot kosztów poniesionych w związku z udzielaniem pomocy rodzinie wspieranej w zakresie wynikającym z umowy. Wysokość kosztów podlegających zwrotowi nie mogła przekroczyć limitu 100 zł na miesiąc na każde dziecko.

Wydatki Miasta Lublin związane ze zwrotem kosztów poniesionych przez rodziny wspierające w związku z udzielaniem pomocy w rodzinach wspieranych w roku 2018 wyniosły łącznie 1 747,53 zł.

4.2. Grupy wsparcia

W 2018 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowano prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 7 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 14 osób. Pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej (asystenci i koordynatorzy) sprawowali opiekę nad dziećmi rodzin uczestniczących w spotkaniach, prowadząc dla nich zajęcia edukacyjne. Grupa wsparcia cieszyła się zainteresowaniem, w związku z powyższym planowana jest jej kontynuacja w roku następnym.

4.3. Spotkania rodzin naturalnych

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie (np. place zabaw, parki rozrywki) organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2018 roku zorganizowano 65 takich spotkań, w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów.

Rekomendacje:

W ramach rozwoju systemu wspierania rodziny na rok 2019, za istotne należy uznać kontynuowanie działań w celu pozyskania kolejnych rodzin wspierających oraz kontynuowanie

spotkań grupy wsparcia dla rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych.

II. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

1. Rodzinna pieczę zastępcza

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku, zmienionego zarządzeniem Nr 52/11/2013 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 listopada 2013 r., Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

1.1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku 2018 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie **368 rodzin zastępczych**³, w których przebywało 508 dzieci (w tym 41 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością – stan na dzień 31 grudnia 2018 r.).

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (265)⁴, w których wychowywało się 332 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było (94)⁵, a pod ich opieką pozostawało 125 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 8 rodzin zastępczych

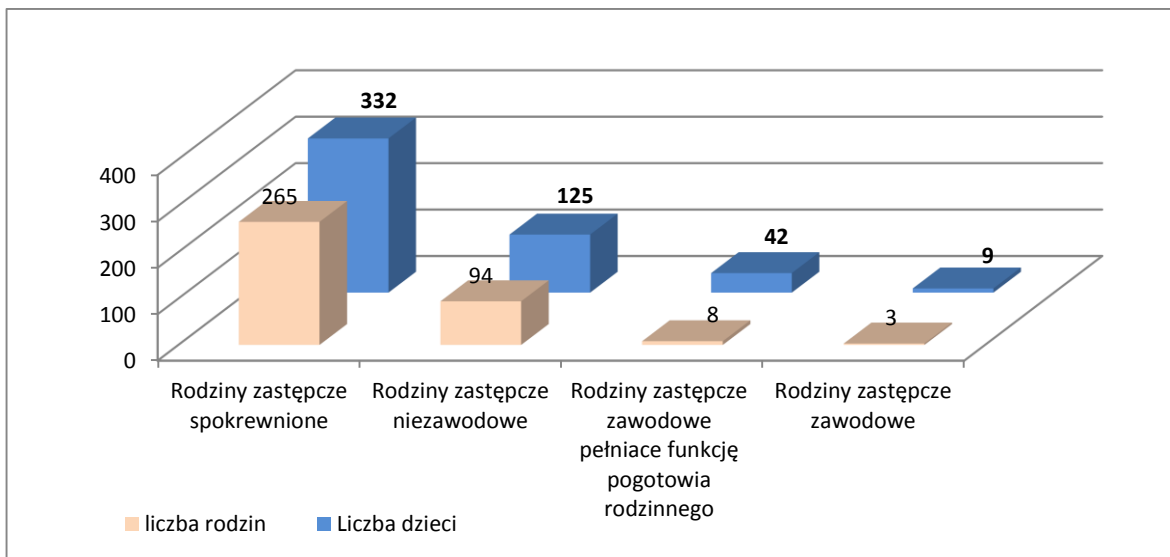
³ Dwie rodziny pełnią jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej.

⁴ Świadczenia wypłacono 265 rodzinom zastępczym spokrewnionym na 332 dzieci

⁵ Świadczenia wypłacono 94 rodzinom zastępczym niezawodowym na 123 dzieci (2 rodziny zastępcze nie ubiegały się o świadczenia na dzieci w nich umieszczone).

zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (42 dzieci)⁶ oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe (9 dzieci).

Wykres 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w 2018 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 69 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 41 dzieci, w tym:

- 1) 20 dzieci powróciło do rodziny naturalnej,
- 2) 7 dzieci zostało przysposobionych,
- 3) 7 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 4) 6 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej poza Miastem Lublin,
- 5) 1 dziecko powróciło pod opiekę matki (matka małoletnia stąd opieka prawna pozostaje w gestii byłej opiekunki prawnej).

Ponadto w roku 2018 rodziny zastępcze opuściło 25 pełnoletnich wychowanków a 22 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej ukończyło 18 lat i zadeklarowało pozostanie w rodzinie zastępczej.

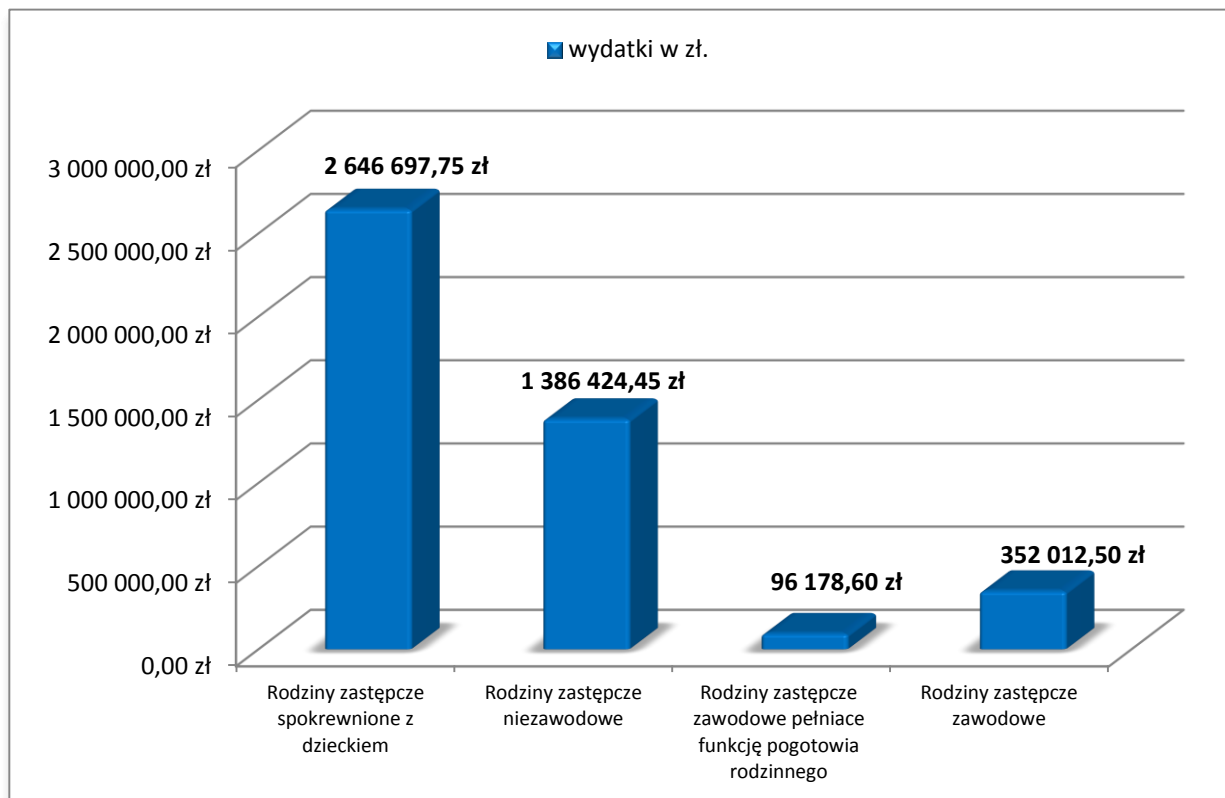
1.1.1. Działania podejmowane na rzecz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin oraz dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

Realizacja świadczeń dla rodzin zastępczych

⁶W roku 2018 świadczenia wypłacono 8 rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego na 40 dzieci (na 1 dziecko rodzina nie ubiegała się o świadczenia, 1 dziecko pochodzi spoza powiatu).

Ogółem wydatki związane z wypłatami świadczeń dla lubelskich rodzin zastępczych wyniosły **4 481 313,30 zł**⁷ w tym **507 197,49 zł** stanowiły wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w lubelskich rodzinach zastępczych, a pochodzących z innych powiatów.

Wykres 2. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2018 roku (w zł)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wypłacił w okresie styczeń – grudzień 2018 r. świadczenia dla 370 rodzin zastępczych zamieszkałych na terenie Miasta Lublin, w których przebywało łącznie 505 dzieci, w tym:

- 265 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 332 dzieci,
- 94 rodziny zastępcze niezawodowe, w których przebywało 123 dzieci,
- 11 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 50 dzieci, w tym:
- 8 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w których przebywało 41 dzieci,
- 3 rodziny zastępcze zawodowe – w których przebywało 9 dzieci.

⁷ Nie ujęto wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych.

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.) oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, rodzinom zastępczym przysługują następujące **świadczenia obligatoryjne**: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (1.000,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2018 r., 1 052,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2018 r. - na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej; świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej 660,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2018 r., 694,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2018 r., dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności w kwocie do dnia 31 maja 2018 r. - 200,00 zł miesięcznie, od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w wysokości do dnia 31 maja 2018 r. - 200,00 zł miesięcznie, od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, dodatek wychowawczy w kwocie 500,00 zł miesięcznie, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci).

Rodziny zastępcze mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

Zgodnie z art. 85 w/w ustawy, na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie. Rodzina zastępcza zawodowa za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia natomiast rodzina zastępcza niezawodowa oraz osoby przeszkolone do pełnienia funkcji rodziny pomocowej za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% z kwoty 2 000,00 zł.

Zgodnie z art. 57 ustawy, na wniosek rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej starosta zatrudnia osobę do pomocy przy pracach gospodarskich i w opiece nad dziećmi (w przypadku liczby dzieci w rodzinie powyżej 3).

Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **760 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 187 decyzji dotyczących przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 404 decyzje zmieniające decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 65 decyzji uchylających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 20 decyzji dotyczących świadczeń nienależnie pobranych,
- 2 decyzje odmowne dotyczące świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 18 decyzji przyznających środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego – świadczenie obligatoryjne (w przypadku pobytu w rodzinie powyżej 3 dzieci),
- 57 decyzji przyznających jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - świadczenia fakultatywne,
- 3 decyzje odmowne dotyczące jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka- świadczenia fakultatywne,
- 2 decyzje odmowne dotyczące jednorazowego świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - świadczenia fakultatywne,
- 2 decyzje odmowne dotyczące dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - świadczenia fakultatywne.

W okresie sprawozdawczym jedna rodzina zastępcza wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego od decyzji administracyjnej wydanej przez MOPR w Lublinie, decyzja została utrzymana w mocy.

W zależności od postanowienia sądu, dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to m. in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania.

W 2018 roku podpisano z 4 powiatami 8 nowych porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, które

dotyczyły 9 dzieci (w tym: na 4 dzieci pochodzących z terenu Miasta Lublin, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz na 5 dzieci pochodzących z innych powiatów, a umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin). Zostało zawartych również 9 aneksów, które odnosiły się do już podpisanych porozumień.

W roku 2018 w lubelskich rodzinach zastępczych przebywało **452 dzieci** pochodzących z Lublina. Wyplacono dla nich 5 406 świadczeń na kwotę **4 449 159,54 zł** (w tym ujęto wynagrodzenia dla rodzin zastępczych, wynagrodzenia rodzin pomocowych oraz wynagrodzenie osób do pomocy przy pracach gospodarskich i opiece nad dziećmi).

W roku 2018 w 43 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 22 powiatami, przebywało 52 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 5. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2018 r.

Nazwa powiatu	Liczba lubelskich rodzin zastępczych w których przebywały dzieci z innych powiatów	Liczba dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin
Biłgorajski	1	1
Hrubieszowski	1	1
Łukowski	1	1
Radzyński	2	2
Zamojski	1	1
Nizański	1	1
Łęczyński	4	4
Lubartowski	4	4
Puławski	3	3
Lubelski	9	13
M. Chełm	1	1
Kraśnicki	1	1
Przeworski	1	1
Kolbuszowski	1	1
Pilski	1	4
Chełmski	1	1
Sanocki	1	1
M. Zamość	1	1
Opolski	3	3
Świdnicki	4	5
Janowski	1	1
Radomski	1	1
razem⁸:	44	52

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

⁸ Faktyczna liczba rodzin wynosi 43 - jedna rodzina przyjęła dzieci z dwóch różnych powiatów (sanockiego opolskiego).

Na dzieci z innych powiatów umieszczone w lubelskich rodzinach zastępczych wypłacono **647 świadczeń** o wartości 545 096,21 zł (w tym ujęto środki finansowe przypadające na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych). Szczegółowe informacje dotyczące rodzajów wypłacanych świadczeń zawarto w tabeli nr 6.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2018 roku funkcjonowało 11 rodzin zastępczych zawodowych, w tym: 8 pełniących funkcje pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

W przypadku 6 zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, umowy obowiązujące do 31 grudnia 2017 roku, ustalały wysokość ich miesięcznego wynagrodzenia na kwotę 2 964,60 zł brutto, co wynikało z art. 78c i art. 78d ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami w brzmieniu obowiązującym na dzień 31.12.2011)⁹.

W dniu 28 grudnia 2017 roku z w/w rodzinami podpisano nowe umowy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na czas od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., jednocześnie zmieniając wysokość wynagrodzenia na kwotę 3 000,00 zł brutto miesięcznie.

Dla dwóch pozostałych rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wynagrodzenie wypłacane było zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdyż umowy były zawarte po 1 stycznia 2012 roku. W dniu 28 grudnia 2017 r. podpisano z nimi aneksy do umów, zgodnie z którymi podwyższono im wynagrodzenie z kwoty 2 600,00 zł brutto na kwotę 3 000,00 zł brutto miesięcznie.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego na podstawie zawartych umów i aneksów otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia, tj. 600,00 zł miesięcznie, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

⁹ Na podstawie art. 226 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze zawodowe miały możliwość złożenia wniosków o wypłatę wynagrodzenia na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 r.

Dzięki powyższym zmianom wszystkie rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, funkcjonujące na terenie Miasta Lublin otrzymują od 2018 roku wynagrodzenia w jednakowej wysokości.

Podjęto również działania które, ujednoliciły wynagrodzenia otrzymywane przez 3 rodziny zastępcze zawodowe. Zgodnie z art. 234 ust. 1 – 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w dniu 31 grudnia 2014 r. zawarto umowy zlecenia o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z dwiema rodzinami, które przed 1 stycznia 2015 r. pełniły funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej. Wysokość ich wynagrodzenia ustalono na kwotę po 2 500,00 zł brutto miesięcznie.

W celu ujednolicenia zasad wynagradzania rodzin zastępczych zawodowych w dniu 28 grudnia 2017 r. z trzecią rodziną zastępczą zawodową podpisano aneks do umowy, zgodnie z którym podwyższono w/w rodzinie zastępczej zawodowej wynagrodzenie z kwoty 2 000,00 zł na kwotę 2 500,00 zł brutto miesięcznie.

W roku 2018 na wynagrodzenia wszystkich rodzin zastępczych zawodowych wyniosły łącznie **490 858,71 zł.**

Tabela 6. Wydatki na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin w okresie I – XII 2018 roku (w zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Zadania własne				Zadania przejęte od od innych JST do realizacji na podstawie porozumień i umów				RODZINY ZASTĘPCZE I RODZINNE DOPY DZIECKA FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE LUBLINA OGÓŁEM			
		LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ [ZŁ]	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ [ZŁ]	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
L.p.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	14	15	16	17
1	RODZINY ZASTĘPCZE - OGÓŁEM	5 355	4 421 969,97	329	452	647	545 096,21	43	52	6 002	4 967 066,18	369	504
2	RODZINY ZASTĘPCZE SPOKREWNIONE I NIEZAWODOWE OGÓŁEM:	4 769	3 549 347,98	318	406	601	483 774,22	40	48	5 370	4 033 122,20	358	454
2.1	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, w tym:	3 637	2 467 208,56	244	309	271	179 489,19	20	22	3 908	2 646 697,75	264	331
2.1.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	3 405	2 415 495,57	244	309	257	174 712,19	20	22	3 662	2 590 207,76	264	331
2.1.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	207	41 312,99	19	20	12	2 477,00	1	1	219	43 789,99	20	21
2.1.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.1.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	25	10 400,00	21	25	2	2 300,00	2	2	27	12 700,00	23	27
2.1.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.1.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2	Rodziny zastępcze niezawodowe z dzieckiem, w tym:	1 132	1 082 139,42	74	97	330	304 285,03	20	26	1 462	1 386 424,45	94	123
2.2.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	1 052	1 062 204,42	74	97	304	298 705,38	20	26	1 356	1 360 909,80	94	123
2.2.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	61	12 385,00	5	5	24	4 579,65	3	3	85	16 964,65	8	8
2.2.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	19	7 550,00	12	19	2	1 000,00	1	2	21	8 550,00	13	21
2.2.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0

2.2.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2.7	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3	RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE OGÓŁEM:	586	872 621,99	11	46	46	61 321,99	3	4	632	933 943,98	11	50
3.1	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	101	149 671,33	3	7	36	52 956,28	1	2	137	202 627,61	3	9
3.1.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	74	75 551,60	3	7	18	18 416,00	1	2	92	93 967,60	3	9
3.1.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	0	0,00	0	0	6	1 211,00	1	1	6	1 211,00	1	1
3.1.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.1.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	1	1 000,00	1	1	0	0,00	0	0	1	1 000,00	1	1
3.1.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.1.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.1.7	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.1.8	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.1.9	wynagrodzenie za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej	26	73 119,73	3	7	12	33 329,28	1	2	38	106 449,01	3	9
3.2	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, z tego:	485	722 950,66	8	39	10	8 365,71	2	2	495	731 316,37	8	41
3.2.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	323	315 057,82	8	39	4	3 296,27	1	1	327	318 354,09	8	40
3.2.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	41	8 148,65	3	4	0	0,00	0	0	41	8 148,65	3	4
3.2.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.2.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	7	2 300,00	5	7	1	500,00	1	1	8	2 800,00	6	8
3.2.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.2.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0

3.2.7	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	18	17 603,93	5	24	0	0,00	0	0	18	17 603,93	5	24
3.2.8	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.2.9	wynagrodzenie za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej	96	379 840,26	8	39	5	4 569,44	2	2	101	384 409,70	8	41

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

- 1) dane wykazane narastająco, uwzględniono wszystkie rodziny i dzieci w nich przebywające w okresie I-XII 2018, które otrzymały pomoc finansową ;
- 2) w wypadku rodziny, która pełni podwójną funkcję (np. jednocześnie rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej) wykazano ją zarówno w wierszu nr. 2.1 jak i w wierszu 2.2 a w wierszu nr 2 wykazano faktyczną liczbę (tj 1.);
- 3) przez "LICZBA DZIECI" należy rozumieć dzieci objęte rodzinną pieczą zastępczą;
- 4) w tabeli nie ujęto jednej rodziny zastępczej z jednym dzieckiem cudzoziemskim ze względu na inne źródło finansowania.

Wydatki na dziecko cudzoziemskie pochodzące z Miasta Lublin i przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin.

Wydatki na opiekę i wychowanie 1 dziecka cudzoziemskiego przebywającego w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie Miasta Lublin w okresie styczeń – grudzień 2018 r. wyniosły 8 158,00 zł. Środki na ten cel zapewniał budżet państwa w ramach zadań zleconych z administracji rządowej wykonywanych przez powiat.

Tabela 7. Wydatki na opiekę i wychowanie 1 dziecka cudzoziemskiego

Liczba rodzin	1	1 rodzina zastępcza spokrewniona z 1 dzieckiem.
Liczba dzieci	1	
Liczba świadczeń	12	
Wartość świadczeń	8 158,00 zł	Środki finansowe zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Realizacja dodatku wychowawczego

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano wypłaty świadczeń przysługujących na podstawie wniosków złożonych w roku 2016 i roku 2017. W 2018 roku 50 rodzin zastępczych złożyło **55 nowych wniosków** o przyznanie dodatku wychowawczego dla 69 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. W sprawie dodatku wychowawczego wydano łącznie **494 decyzje administracyjne**, w tym:

- 428 decyzji przyznających świadczenie,
- 57 decyzji uchylających przyznanie świadczenia,

- 5 decyzji w sprawie nienależnie pobranego świadczenia,
- 4 decyzje w sprawie odmowy przyznania dodatku wychowawczego.

Tabela 8. Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota ¹⁰
427	4 464	2 208 039,34 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2018 roku wypłacono łącznie 4 464 świadczenia dodatku wychowawczego dla 427 dzieci przebywających w 313 rodzinach zastępczych, na kwotę **2 208 039,34 zł**.

Świadczenie „Dobry start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061), zwanego dalej „rozporządzeniem”, świadczenie dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo–wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo–terapeutycznych – raz w roku na dziecko, osobom uczącym się – raz w roku. Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia: przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia oraz do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Według § 5 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje osobom, o którym mowa w § 4 ust. 1, w wysokości 300,00 zł.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono **323 wnioski** o przyznanie świadczenia dobry start w roku szkolnym 2018/2019 dla 323 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. Liczba rodzin zastępczych, które w 2018 roku złożyły wnioski o przyznanie świadczenia dobry start wynosi **255**. W sprawie świadczenia dobry start wydano:

- 317 informacji o przyznaniu świadczenia dobry start,
- 6 decyzji odmawiających prawa do świadczenia dobry start.

¹⁰ W tym: kwota z rezerwy celowej budżetu państwa: 264 550,34 zł.

Tabela 9. Realizacja świadczenia „Dobry start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Liczba rodzin	Liczba uczniów i osób uprawnionych do świadczenia	Liczba świadczeń	Wydatek
255	317	317	95 100,00 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Odpłatność za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin, oraz za pobyt dzieci z terenu Miasta Lublin w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. w oparciu o uchwałę nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r., w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin, wydano łącznie **82** decyzje administracyjne odstępujące od ustalania opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej.

W celu realizacji zadania sporządzono **104** zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka. Z uwagi na konieczność ustalenia adresu zamieszkania rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wystąpiono z następującymi wnioskami:

- 37 – wniosków do Krajowego Rejestru Karnego,
- 3 – wniosków do Centrum Personalizacji Danych,
- 1 – wniosek do Urzędu Stanu Cywilnego,
- 5 – pism do rodzin zastępczych.

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych, poza wypłatą świadczeń, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, m. in.:

- Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. W ramach działalności Działu przeprowadzono **846 ocen** sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie **846 opinii** o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła 414 dzieci. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych oraz opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci oraz pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia pełnoletności.

- Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny 106 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora. W okresie sprawozdawczym sporządzono łącznie 3 oceny negatywne, dotyczyły one 3 rodzin zastępczych.

- Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne 124 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2018 r. wydano 87 opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich, które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych. Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychwycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane wspólnie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu, w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2018 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka¹¹ odbyła 39 posiedzeń.

Wynikiem prac Komisji było:

- sporządzenie 39 protokołów stwierdzających spełnianie przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (18 osób z 14 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy),
- sporządzenie 14 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (6 osób z 5 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy).

¹¹Działająca na podstawie Zarządzenia nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015 r., ze zmianami w sprawie powołania Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

- Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

W roku 2018 tą formą pomocy objęto 45 rodzin zastępczych. Udzielono łącznie 158 porad, w tym: 111 porad psychologicznych, 47 pedagogicznych. Należy podkreślić, że w tym 18 rodzin zastępczych skorzystało ze wsparcia psychologicznego (38 godzin porad psychologicznych) w ramach realizowanego projektu „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;
 - w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.
- Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)
- W roku 2018 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie 59 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu przedłużono licencję programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Sporządzanie rejestrów danych za rok 2018 o osobach (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach: 3 lipca 2018 r. oraz 7 stycznia 2019 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawierał informacje na dzień 30 czerwca 2018 r. o 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 70 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 6 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 18 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony w grudniu 2018 r. oraz przekazany w dniu 7 stycznia 2019 r. rejestr zawierał informacje na dzień 31 grudnia 2018 r. o 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 67 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 5 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 20 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie.

- Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2018 przekazano łącznie 13 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

- Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2018 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu łącznie 27 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 29 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych oraz 5 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 3 dzieci pochodzących z Lublina, a przebywających w rodzinach zastępczych poza Miastem Lublin. W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 35 wniosków o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 42 dzieci.

- Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiły się 22 rodziny zamierzające podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 47 spotkań informacyjnych na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W dniu 23 maja 2018 roku na Placu im. Lecha Kaczyńskiego w Lublinie odbyły się obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Wydarzenie wpisywało się w VI Lubelskie Dni Promujące Zdrowie. W ramach VI Lubelskich Dni promujących Zdrowie odbył się Rodzinny Festyn Zdrowotny, który był imprezą otwartą dla mieszkańców Lublina. W programie mieszkańcy mogli skorzystać z porad zdrowotnych m. in. dietetyki, diabetologii, uzależnień. Ponadto w programie było wiele atrakcji i konkursów z nagrodami, które były prowadzone również przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach Festynu świętowano Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. W trakcie Festynu osoby zainteresowane mogły skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego oraz pedagogicznego, dotyczącego kwestii rodzicielstwa zastępczego. Jednym z założeń Festynu było propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. Został również rozstrzygnięty konkurs plastyczny adresowany do dzieci i młodzieży przebywających w rodzinach zastępczych pt. „100 lat Niepodległej”. Autorom wszystkich prac wręczono atrakcyjne nagrody.

W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego Miasto Lublin zakupiło: rollup dotyczący rodzicielstwa zastępczego, balony z patyczkami oraz chustę Klanzy, która została wykorzystana do przeprowadzania zabaw z uczestnikami Festynu. Ponadto na terenie Miasta Lublin rozwieszono plakaty informacyjne na temat poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych (50 sztuk) oraz poszukiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających (50 sztuk), rozdawano ulotki (500 sztuk) oraz broszury na temat rodzicielstwa zastępczego (400 sztuk) oraz ulotki na temat rodzin wspierających (500 sztuk) i broszury na temat asystentury rodziny (400 sztuk). Zakupiono również nagrody, które zostały przekazane dzieciom uczestniczącym w zabawach i konkursach podczas Festynu zorganizowanego z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Łączna kwota wydatku, która została poniesiona na organizację Dnia Rodzicielstwa Zastępczego wyniosła 3 391,91 zł.

W celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej w dniu 16 czerwca 2018r. pełnili dyżury przy stoisku promującym ideę rodzicielstwa zastępczego podczas Festynu Rodzinnego „Wspólnota to Ty i Ja”, którego organizatorem było Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii „Poczekajka” w Lublinie.

- Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 33 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

- Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2018 pracownicy socjalni sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **209 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było 226 dzieci. Odbyli 1394 wizyty w środowisku. Uczestniczyli w 292 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 32 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 292 informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 32 informacje o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 242 informacje o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Rekomendacje:

System rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin jest rozbudowany i zabezpiecza najważniejsze potrzeby rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych. Niemniej, mając na względzie stałe doskonalenie niezbędne jest wskazanie najważniejszych kierunków dalszego rozwoju oraz potencjalnych zagrożeń jego funkcjonowania.

Biorąc pod uwagę zadania wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wzrastającą liczbę dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, wskazane jest systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych.

W Mieście Lublin nie funkcjonuje obecnie rodzinny dom dziecka będący formą rodzinnej pieczy zastępczej w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Istniejące na terenie Miasta rodzinne domy dziecka mają status placówek opiekuńczo-wychowawczych i są formą instytucjonalnej pieczy zastępczej. W rodzinnym domu dziecka może przebywać do 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej¹². W związku z problemami z pozyskaniem kandydatów do pełnienia funkcji prowadzącego rodzinny dom dziecka wskazanym byłoby wygospodarowanie z zasobów Miasta lokalu z przeznaczeniem na prowadzenie w nim rodzinnego domu. Zabezpieczenie lokalu na czas prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zwiększyłoby szansę na pozyskanie kandydata również spośród rodzin, które nie mają obecnie odpowiednich warunków lokalowych. Zawarcie umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka będzie wiązało się z wypłatą przysługującego wynagrodzenia (art. 62 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz zabezpieczeniem środków finansowych na świadczenia obligatoryjne i fakultatywne, wynikające z art. 80, art. 81, art. 83 i art. 84 wskazanej ustawy.

Zgodnie z art. 57 ust. 1a rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w której przebywa więcej niż 3 dzieci, zapewnia się pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W perspektywie kolejnych lat, może zaistnieć potrzeba zwiększenia liczby zatrudnionych osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Zgodnie z art. 51 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze zawodowe są zobowiązane do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji, w szczególności przez udział w szkoleniach z wykorzystaniem możliwości finansowania ze środków pozabudżetowych.

¹² W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa za zgodą prowadzącego rodziny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

1.1.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2018 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **476 409,84 zł**. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2018 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie **186 643,60 zł** (co stanowiło 39,18 % całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla 11 koordynatorów.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze 193 rodzinami zastępczymi, w których umieszczonych było **297 dzieci**. Zakończyli pracę z 38 rodzinami zastępczymi (w tym ujęto rodziny przekazane w ciągu okresu sprawozdawczego pracownikom socjalnym), odbyli **1921 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w **554 spotkaniach**, w trakcie, których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w **74 spotkaniach**, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 554 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 74 informacje o rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 332 informacje o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej polegały na:

- rozpoznawaniu sytuacji i potrzeb dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- rozpoznawaniu i ocenie jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji;
- motywowaniu i kierowaniu opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, punktu konsultacyjno-doradczego działającego w MOPR w Lublinie itp.) w celu wsparcia rodziny w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju;
- poszukiwaniu pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych;

- motywowaniu, w wyjątkowych przypadkach, opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby ich specjalnym potrzebom;
- motywowaniu dzieci do rozwijania zainteresowań;
- występowaniu do szkół z wnioskami o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi;
- nawiązywaniu kontaktu z jego rodzicami biologicznymi w celu całościowego poznania sytuacji dziecka,
- udzielaniu pomocy w sytuacjach trudności wychowawczych sprawianych przez wychowanków;
- udzielaniu wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkują wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych poprzez pokierowanie ich do odpowiednich instytucji;
- motywowaniu do regularnego uczestnictwa w projekcie „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowywaniu i prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną zastępczą.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Tabela 10. Podwyższanie kwalifikacji zawodowych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku

Lp.	Tematyka szkoleń, konferencji oraz warsztatów	Liczba koordynatorów
SZKOLENIA WEWNĘTRZNE		
1	Instruktaże stanowiskowe na stanowisku pracy.	3 koordynatorów data instruktażu 06.02.2018 r. 03.12.2018r. 17.12.2018r.

2	Cykliczne spotkania organizowane przez specjalistów pracujących w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin o charakterze szkoleniowo-superwizyjnym pt. „Dziecko Krzywdzone”.	3 koordynatorów data spotkań 28.08.2018 r. 19.10.2018 r. 30.11.2018 r.
SZKOLENIA ZEWNĘTRZNE		
1	Szkolenie „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – metodyka, uprawnienia i dokumentowanie pracy z rodziną lub prowadzącym rodzinny do dziecka” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	6 koordynatorów
2	Szkolenie „Metoda dialogu motywującego z klientem oraz z rodziną” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	3 koordynatorów
3	„Spotkanie superwizyjne” przeprowadzone w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	3 koordynatorów data szkolenia 15.06.2018r. 18.10.2018r.
4	Szkolenie „Dialog Motywujący – wstęp” przeprowadzony przez Centrum Dialogu Motywującego i Psychoterapii w Warszawie.	1 koordynator data szkolenia 26-27.01.2018r.
5	Szkolenie „Dialog Motywujący – Trening umiejętności” przeprowadzony przez Centrum Dialogu Motywującego i Psychoterapii w Warszawie.	1 koordynator data szkolenia 10-11.03.2018r. 13-14.03.2018r.
6	Szkolenie „Autyzm. Zespół Aspergera, dzieci z nadpobudliwością psychoruchową” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	5 koordynatorów
7	Szkolenie „Diagnoza rodziny” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	3 koordynatorów
8	Szkolenie „Praca z dzieckiem z FAS i ze spektrum FAS” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 koordynatorów
9	Szkolenie „Trening umiejętności wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy	2 koordynator

	zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	
10	Szkolenie „Zachowania autodestrukcyjne młodzieży, samookaleczanie, zachowania suicydalne, zaburzenia odżywiania – symptomy i ewentualne rozwiązania” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 koordynatorów
11	Szkolenie „Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w pracy z dziećmi i nastolatkami” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
12	Szkolenie „Praca z dziećmi o zaburzonych więziach” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
13	Szkolenie „Problematyka interwencji kryzysowej w rodzinie” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
14	Szkolenie „Prawo w praktyce – wybrane zagadnienia prawa dotyczące dziecka i rodziny” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
15	Szkolenie „Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych młodzieży” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
16	Szkolenie „Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
17	Szkolenie „Trening przeciwdziałania przemocy i profilaktyka uzależnień” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator

18	Szkolenie „Trening umiejętności kontaktu bez przemocy i zastępowania agresji” przeprowadzone na Platformie E-learningowej w ramach Projektu partnerskiego „Bliżej Rodziny” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator
19	Szkolenie „Wczesne wykrywanie syndromów dziecka krzywdzonego – diagnoza i forma pomocy” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 koordynatorów data szkolenia 02.07.2018r. 01.10.2018r.
20	Szkolenie „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia emocjonalne, zachowania osobowości i rozwoju” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	2 koordynatorów data szkolenia 28.06.2018r.
21	Szkolenie „Mediacje w szkole” zrealizowane przez Polskie Centrum Mediacji Oddział w Lublinie wraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie.	2 koordynatorów data szkolenia 28.06.2018r.
22	Szkolenie „Zarządzanie zasobami ludzkimi. Zarządzanie przez cele” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator data szkolenia 03.10.2018r.
23	Szkolenie „Depresja dzieci i młodzieży oraz inne zaburzenia psychiczne” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator data szkolenia 09.10.2018r.
24	Szkolenie „Praca z dzieckiem z zaburzonymi więziami” - Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.	1 koordynator data szkolenia 19.10.2018r.
25	Szkolenie „Interwencja relacyjna oparta na zaufaniu” zorganizowane przez Koalicję na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej w ramach „Projektu TBRI – Tera Będziemy Razem – Inaczej” dofinansowany ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich 2018.	2 koordynatorów data szkolenia 25-26.10.2018r.
26	Szkolenie poddyplomowe „Systemowe rozumienie rodziny; podejście systemowe w terapii rodzin”. Szkolenie atestowane przez Sesję Naukową Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Szkolenie obejmowało 312 godzin dydaktycznych.	1 koordynator data szkolenia listopad 2015r. - marzec 2018r.
27	Szkolenie „Między Lwowem a Pogromcą. Profilaktyka i terapia uzależnień behawioralnych dla realizatorów programów profilaktycznych” realizowane przez Fundację ETOH.	1 koordynator data szkolenia 07.09.2018r. - 18.11.2018r.
KONFERENCJE		
1	Wojewódzka Konferencja na temat Strategii Rozwiązywania Problemu Uzależnień w Sali Konferencyjnej urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego. Organizator Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.	2 koordynatorów data konferencji 06.06.2018r.

2	„Rodzina z problemem alkoholowym i problemem przemocy jako klient pomocy społecznej”, konferencja finansowana ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.	1 koordynator data konferencji 18-20.10.2018r.
WARSZATY		
1.	Warsztaty z zakresu odpowiedniego „zarządzania” emocjami u dzieci i młodzieży zorganizowane przez powiatowe centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie.	2 koordynatorów data warsztatów 26.10.2018r.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Rekomendacje:

Należy podkreślić, iż funkcja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest stosunkowo nową formą wspierania rodzin zastępczych. Dostrzegając zasadność kontynuowania i intensyfikacji pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w budżecie Miasta przewidziano na rok 2019 środki na zatrudnienie 11 koordynatorów.

Zgodnie z zapisami ustawy, maksymalna liczba rodzin zastępczych, które mogą zostać objęte w tym samym czasie wsparciem 11 koordynatorów wynosi 165. W perspektywie kolejnych lat, może zaistnieć potrzeba zwiększenia liczby zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym celu należy systematycznie pozyskiwać dodatkowe środki finansowe ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych.

Zasadne jest kontynuowanie działań na rzecz zapewnienia koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej możliwości systematycznego podnoszenia kwalifikacji.

1.1.3. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

1. rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
2. małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie, na mocy art. 73 ustawy, sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie.

W okresie styczeń – grudzień 2018 r. wypłacono wynagrodzenia dla 6 rodzin, z którymi podpisano 7 umów (z jedną rodziną podpisano 2 umowy) o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki w związku z planowanym wypoczynkiem przez 4 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 10 dzieci.

Tabela 11. Wydatki na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych

Wyszczególnienie	I - XII.2018 r.	Uwagi
Liczba rodzin	6 rodzin	Na podstawie 7 umów zawartych w 2018 roku z 6 rodzinami (z jedną rodziną podpisano 2 umowy)
Liczba świadczeń	7 świadczeń	
Wartość wynagrodzenia z pochodnymi	2 752,72 zł	

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie sprawozdawczym wypłacono dwa wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2017 r. na podstawie zawartych w 2017 r. dwóch umów o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci. (zgodnie art. 57 ustawy, z dniem 1 stycznia 2015 r. świadczenie obowiązkowe w przypadku pobytu w rodzinie zawodowej powyżej trojga dzieci), jedna umowa - w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin, druga umowa w wymiarze nie wyższym niż 60 godzin miesięcznie. Stawka za 1 godzinę usług wynosiła do dnia 31 grudnia 2017 r. - 13,00 zł brutto.

W okresie styczeń – grudzień 2018 r. podpisano 9 umów tego rodzaju ze stawką za godzinę usług 13,70 zł (kwota obowiązująca w okresie od 01 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.). Dla pięciu osób w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin miesięcznie (7 umów), dla jednej osoby (z uwagi na wiek umieszczonych dzieci i potrzeby rodziny) w wymiarze nie wyższym niż 60 godzin miesięcznie (2 umowy).

Z tej formy pomocy w 2018 r. skorzystało 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których umieszczono więcej niż 3 dzieci.

Tabela 12. Wydatki na zadania własne – wynagrodzenia dla osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Wyszczególnienie	I - XII.2018 r.	Uwagi
Liczba rodzin	6	Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy. Na podstawie 2 umów zawartych w 2017 roku oraz 9 umów zawartych w 2018 r.
Liczba świadczeń	33	
Wartość Wynagrodzeń z pochodnymi	19 331,02 zł	Na podstawie: 1 umowy z maksymalną liczbą godzin miesięcznie - 40, przy stawce za 1 godzinę - 13,00 zł - do dnia 31 grudnia 2017 r., - aneks do umowy od dnia 1 stycznia 2018 r. na kwotę 13,70 zł; oraz 1 umowy z maksymalną liczbą godzin miesięcznie - 60, przy stawce za 1 godzinę 13,00 zł – do dnia 31 grudnia 2017 r. oraz 9 umów przy stawce za 1 godzinę -13,70 zł od dnia 1 stycznia 2018 r., w tym: 8 umów – maksymalną liczbą godzin 40 miesięcznie, 1 umowa – z maksymalną liczbą godzin 60 miesięcznie.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin

W 2018 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie prowadzono 2 grupy wsparcia dla rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie Miasta Lublin:

1. Grupę wsparcia dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Grupa wsparcia odbyła 8 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 8 rodzin (12 osób). Grupa ta była kontynuacją wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z lat ubiegłych.

2. Grupę wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych. Grupa wsparcia odbyła 8 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 13 rodzin zastępczych (14 osób).

Szkolenia prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie skierowane do kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz istniejących rodzin zastępczych

Pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie od dnia 18 października 2017 roku do dnia 27 kwietnia 2018 roku prowadzili szkolenie **PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza**. W szkoleniu brało udział 3 kandydatów (2 rodziny) i 8 osób (5 rodzin zastępczych niezawodowych). Szkolenie obejmowało 55 godzin zajęć dydaktycznych oraz 10 godzin zajęć praktycznych.

Pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie od dnia 9 października 2018 r. do dnia 16 października 2018 r. prowadzili kolejne szkolenie zgodnie z programem PRIDE Rodzinna Opieka Zastępcza dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W szkoleniu brało udział 2 kandydatów tj. 1 rodzina zastępcza niezawodowa, w celu przekształcenia jej w rodzinę zastępczą zawodową. Szkolenie obejmowało 15 godzin zajęć dydaktycznych.

Rekomendacje:

Obecnie, zgodnie z zapisami ustawy zabezpieczone są potrzeby rodzin zastępczych zawodowych, w zakresie korzystania z usług rodziny pomocowej, jak również osoby do pomocy przy pracach gospodarskich i w opiece nad dziećmi, w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci. W kolejnych latach, biorąc pod uwagę rosnące zainteresowanie tymi formami wsparcia, należy spodziewać się, iż liczba zawartych umów wzrośnie. Będzie się to wiązać z wyższymi kosztami obsługi tego zadania, co zostanie uwzględnione w planie budżetu w kolejnych latach. Zabezpieczone są również w miarę możliwości Miasta Lublin oraz dzięki dodatkowym środkom z funduszy europejskich potrzeby rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających w zakresie uczestnictwa w szkoleniach, warsztatach, indywidualnych zajęciach wyrównujących wiedzę, czy grupach wsparcia. Biorąc pod uwagę zgłaszane przez rodziny zastępcze zapotrzebowanie

na konkretne szkolenia będą one realizowane w latach kolejnych w miarę możliwości kadrowych i finansowych Miasta Lublin.

1.2. Rodzina piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2018 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla **95 dzieci**, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 64 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 26 powiatami). W 2018 roku wydatki na ten cel wynosiły **1 155 466,95 zł**.

Tabela 13. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2018 roku ¹³

Lp.	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Oplata gminy	Wydatki (koszt utrzymania dzieci lubelskich na terenie innych powiatów)
1	Biłgorajski	2	4	0,00	49 456,00
2	Buski	1	3	4 500,00	9 000,00
	zwrot Buski			-870,97	-1 741,95
3	Chrzanowski	1	1	975,14	3 250,46
4	Głogowski	1	1	0,00	16 869,60
5	Miasto Gdańsk	2 ^{14*}	3*	6 919,60	21 740,00
6	Gdański	1	2	1 804,40	6 940,00
7	Hrubieszowski	1	1	0,00	12 364,00
	zwrot Hrubieszowski			0,00	- 1 087,07
8	Janowski	2	2	0,00	12 502,71
9	Krasnostawski	1	1	4 579,00	9 158,00
	zwrot Krasnostawski			- 500,00	- 1000,00
10	Kraśnicki	1	3	32 217,11	64 434,22
	zwrot Kraśnicki			- 1 916,26	- 3 832,53
11	Kościański	1	1	0,00	14 841,00
12	Leski	2	5	20 068,08	109 195,77
13	Lubartowski	7	9	17 007,14	73 411,41

¹³ Bez dziecka cudzoziemskiego.

¹⁴ Jedna rodzina z 2 dzieci wykazana dwukrotnie (Miasto Gdańsk i powiat Gdański).

14	Lubelski	19	30	66 420,07	370 619,04
15	Łęczyński	5	7	17 099,00	63 879,47
16	Miasto Świnoujście	1	1	0,00	8 158,00
17	Parczewski	1	1	0,00	14 630,00
18	Puławski	2	3	8 158,00	26 576,00
	zwrot Puławski			0,00	- 1 052,00
19	Piaseczyński	1	1	865,80	8 658,00
20	Sokółski	1	1	2 447,40	8 158,00
21	Staszowski	1	3	12 990,19	34 136,39
22	Świdnicki	6	7	31 150,79	110 931,18
23	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	1 335,60	31 980,00
24	Wielicki	1	1	0,00	53 897,25
25	Wołomiński	1	2	0,00	17 030,00
26	Zamojski	1	1	0,00	12 364,00
	razem:	64	95	225 250,09	1 155 466,95

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2018 roku było 1 dziecko cudzoziemskie, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego, wysokość wydatków stanowiła kwota 12 364,00 zł (liczba świadczeń 12). Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

Zgodnie z właściwością powiatową Miasto Lublin poniosło wydatki na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w wysokości 5 625 148,49 zł.

Tabela 14. Wydatki w 2018 roku na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzące z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów (w zł)

Rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	2 467 208,56 zł
Rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	1 082 139,42 zł
Rodziny zastępcze zawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	149 671,33 zł
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina	722 950,66 zł
Rodziny pomocowe oraz osoby do pomocy funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym/(pochodzącymi) z Lublina.	27 189,57 zł
Wydatki na dziecko cudzoziemskie przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie M. Lublin	8 158,00 zł
Odpłatność za dzieci pochodzące z Lublina w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów ¹⁵	1 167 830,95 zł
Razem:	5 625 148,49 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

¹⁵ Wynagrodzenie dla osób do pomocy oraz finansowane z budżetu państwa 12 364 zł na dziecko cudzoziemskie

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

2.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.¹⁶

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego¹⁷;
- specjalistyczno–terapeutycznego¹⁸;
- rodzinnego¹⁹.

¹⁶ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwi kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

¹⁷ Art. 103. „Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

¹⁸ Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

- 1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
- 3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

¹⁹ Art. 102. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

- 1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;
- 2) umożliwi wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;
- 3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

W 2018 roku w Lublinie funkcjonowało **17 placówek opiekuńczo–wychowawczych**.

Były to:

- 1) 2 placówki socjalizacyjne (3 placówki socjalizacyjne do 31 marca 2018 roku),
- 2) 4 placówki rodzinne (3 placówki rodzinne do 31 marca 2018 roku),
- 3) 1 interwencyjna,
- 4) 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Miasto Lublin prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 10 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną oraz 1 interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 4 placówki – do 31 marca 2018 r., były to 2 placówki socjalizacyjne i 2 placówki typu rodzinnego. Z dniem 1 kwietnia 2018 roku 1 placówka socjalizacyjna – Dom im. Matki Weroniki została przekształcona w placówkę typu rodzinnego. Zatem w okresie od kwietnia do grudnia działały: 1 placówka socjalizacyjna (Dom Młodzieży SOS) i 3 placówki typu rodzinnego (Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo–wychowawczych obowiązują do 31 marca 2023 roku.

Placówki opiekuńczo–wychowawcze dysponowały łącznie **249²⁰ miejscami**. W ciągu 2018 roku umieszczonych było w nich **319 dzieci**, (w tym 259 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 117 pochodziło spoza Lublina.

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo–wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

W 2018 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo–wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 522 325,52 zł** (w tym, **903 070,53 zł** dofinansowanie wydatków na utrzymanie 35 dzieci pochodzących z innych powiatów).

²⁰ Do 31 marca 2018 roku placówki dysponowały 256 miejscami. Od 1 kwietnia 2018 roku, wraz z przekształceniem 1 placówki opiekuńczo–wychowawczej socjalizacyjnej - Dom im. Matki Weroniki liczba miejsc w placówce zmniejszyła się z 14 do 8, a w Rodzinnym Domu im. Serca Jezusa z 8 do 7, tym samym łączna liczba miejsc w placówkach w Lublinie wyniosła 249.

Tabela 15. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Placówki opiekuńczo – wychowawcze			Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin			
			Liczba miejsc 31.12.2018		Liczba dzieci korzystających w 2018		Liczba miejsc 31.12.18	Liczba dzieci korzystających w 2018		
			ogółem	interw.	ogółem	w tym spoza Lublina		ogółem	w tym spoza Lublina	
opiekuńczo – wychowawcze	socjalizacyjne	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka	30		29	2				
		Dom Młodzieży SOS					30	30	24	
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8		7					
		Dom im. Matki Weroniki					8	11	5	
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa					7	9	6	
		Rodzinny Dom im. św. Dominika					8	10	0	
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I	128	31	149	57				
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II								
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III								
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV								
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V								
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI								
		Dom Rodzinny Nr 1								
		Dom Rodzinny Nr 2								
		Dom Rodzinny Nr 3								
		Dom Rodzinny Nr 4								
	interwencyjne	Pogotowie Opiekuńcze	30	30	74	23				
	Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze			196	61	259	82	53	60	35

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo–wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2018 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **3 053 337,63** zł.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2018 roku wyniosły **1 098 242,76 zł.**²¹

Tabela 16. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku

Powiat z którego dziecko pochodzi		Placówki prowadzone przez Miasto Lublin												Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin				Razem	
		Placówka O-W – Rodzinka I	Placówka O-W – Rodzinka II	Placówka O-W – Rodzinka III	Placówka O-W – Rodzinka IV	Placówka O-W – Rodzinka V	Placówka O-W – Rodzinka VI	Dom Rodzinny Nr.1	Dom Rodzinny Nr.2	Dom Rodzinny Nr.3	Dom Rodzinny Nr.4	Dom Dziecka im. J. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Opiekunów	Dom Młodzieży SOS	Dom im. Matki Wieroniki	Rodzinny Dom im. Serca		Rodzinny Dom im.
1	bialski													1					1
2	białobrzeski														1				1
3	biłgorajski													3					3
4	grodziski													1					1
5	grójecki													1					1
6	hrubieszowski													2					2
7	janowski															1			1
8	lubartowski		2									2		4					8
9	lubelski	2	3		1		1						1	2	1				11
10	łęczyński	2																	2
11	mławski													1					1
12	mrągowski													1					1
13	nowosolski													2					2
14	Olsztyn						1												1
15	parczewski			1												3			4
16	piotrkowski													3					3
17	płoński									1			2						3
18	Poznań												2						2
19	puławski		1								1		1						3
20	Radom												1						1
21	radzyński				1								1						2
22	rycki	1			6		2	5	1					1	1				17
23	świdnicki	2	4	3	2		1	2	2	4	4		15						39
24	Tarnobrzeg													2					2
25	wąlecki									1									1
26	włodawski														2	2			4
Razem dzieci:		7	10	4	4	6	2	5	7	5	6	3	0	23	24	5	6	0	117
		82												35					

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

²¹ bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2018 ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2019r.

W ciągu całego 2018 roku w 17 placówkach opiekuńczo–wychowawczych w Lublinie przebywało 117 dzieci pochodzących z 26 powiatów.

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 14 ocenach sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 31 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo–wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce

Zgodnie z art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzonym na mocy ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Dodatek jest finansowany w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Jest udzielany na wniosek dyrektora placówki typu rodzinnego.

Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji. Prawo do dodatku ustala się na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian mających wpływ na prawo do dodatku, ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W ciągu całego 2018 roku, w placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie 33 dzieci było uprawnionych do tego dodatku. Wyplacono łącznie **296 dodatków** na kwotę **145 403,67 zł** z tego:

- 72 dodatki na kwotę 35 502,73 zł, wypłacono na 7 dzieci uprawnionych z Rodzinnego Domu Dziecka;
- 73 dodatki na kwotę 36 200,14 zł, wypłacono na 7 dzieci uprawnionych z Rodzinnego Domu im. Serca Jezusa;
- 64 dodatki na kwotę 30 953,86 zł, wypłacono na 9 dzieci uprawnionych od 1 kwietnia 2018 roku z Domu im. Matki Weroniki
- 87 dodatków na kwotę 42 746,94 zł, wypłacono na 10 dzieci uprawnionych z Rodzinnego Domu im. św. Dominika.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku w wymienionych wyżej placówkach:

- 1 stycznia 2018 roku było uprawnionych 20 dzieci;
- przybyło 13 dzieci uprawnionych;

- 7 dzieci opuściło placówki;
- 25 dzieci było uprawnionych w dniu 31 grudnia 2018;
- wpłynęło łącznie 13 wniosków od dyrektorów placówek;
- wydano 31 decyzji przyznających dodatek.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, świadczenie dobry start (300 zł) przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia; lub przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Zgodnie z §7 rozporządzenia na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej świadczenie dobry start przysługuje wyłącznie odpowiednio rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej. W okresie od 1 sierpnia do 30 listopada pracownicy Sekcji przyjmowali i rozpatrywali wnioski dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie. Dyrektorzy 17 placówek opiekuńczo – wychowawczych złożyli łącznie **158 wniosków**. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie. W 2018 roku na realizację świadczenia „Dobry start” dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie wydano **47 400 zł**:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Rodzinka I-VI – 64 wnioski,
- Dom Rodzinny Nr 1-4 – 35 wniosków,
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 21 wniosków,
- Pogotowie opiekuńcze – 9 wniosków,
- Rodzinny Dom Dziecka – 4 wnioski,
- Rodzinny Dom im Serca Jezusa – 4 wnioski,
- Dom im. Matki Weroniki – 4 wnioski,
- Rodzinny Dom im. Św. Dominika – 2 wnioski,
- Dom Młodzieży SOS – 15 wniosków.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art.38 ust. 2) nakłada na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2018 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 11 pozwów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz **18 dzieci** pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 8 wniosków o wszczęcie lub podjęcie egzekucji świadczeń alimentacyjnych.

2.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

Średnie miesięczne²² wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2018 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 42/3/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 marca 2018 roku, zgodnie z którymi średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2018 roku wynosiły:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 4 049 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 4 048 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 457 zł;

²² Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 4 369 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 4087 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 4 487 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 5666 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 5048 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 5152 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 5775 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 5691 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 3860 zł;
- Pogotowie Opiekuńcze – 8 593 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 4 257 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 325 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 337 zł;
- Dom Młodzieży SOS – 5 541 zł.

Zarządzenie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 20 marca 2018 roku pod poz. 1185 rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

Rekomendacje:

Za najważniejsze potrzeby w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych należy uznać:

- systematyczne zapewnianie lub organizowanie różnorodnych form aktywności, stymulujących wszechstronny rozwój wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- zwrócenie szczególnej uwagi na współpracę z Sądem w zakresie:
 1. przyspieszenia procedur normowania statusu prawnego dzieci,
 2. właściwego określania placówek w których mają być umieszczone dzieci,

3. doprowadzania dzieci do wskazanych przez MOPR placówek,
4. kontynuowania bezpośredniej współpracy z kuratorami sądowymi.

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 14 powiatów przebywało 68 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 4 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie i Ignatkach-Osiedle.

Między powiatami lub samorządami województw i Miastem Lublin zostały ustalone zasady dotyczące pobytu dzieci w placówkach oraz kosztów ich utrzymania, sformułowane w formie odpowiednio zawartych porozumień. W 2018 roku zawarto 2 nowe porozumienia. Niektóre porozumienia są odrębne dla każdego dziecka umieszczanego w danej placówce.

Tabela 17. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Lublinem w 2018 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2018 roku	w dniu 31.12.2018 r	Kwota wydatków w zł
1	białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	2	2	169 386,90
2	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS I,III,VI,VII,VIII	10	9	341 142,72
3	chełmski	Dom Dziecka w Dubience	5	0	130 841,75
4	Kielce	Zespół placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk” w Kielcach	1	1	41 420,00
5	Koszalin	Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS w Koszalinie	2	1	60 000,00
6	krasnostawski	Placówka "Nasz Dom" w Tuligłowach	2	1	46 966,32

		Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	2	2	72 312,00
7	kraśnicki	Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Rodziny SOS I, V, VIII, XIII w Kraśniku	9	9	324 000,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Kraśniku	3	1	84 000,00
8	łęczyński	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Kijanach	2	2	89 524,00
9	Myśliborski – województwo Zachodniopomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	2	2	171 157,44
10	opatowski	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym	1	1	51 496,68
11	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodziny 2,7,12,14	13	12	438 000,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka "Dom pod Kasztanami"	5	5	324 163,20
12	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	108 398,00
		Rodzinny Dom dla Dzieci w Zamościu	3	3	150 236,00
13	Kraków	Interwencyjna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza dla Dziewcząt Caritas Archidiecezji Krakowskiej	2	0	355,74,00
14	Rzeszów	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr Hanasiewicza	2	0	6 060,60
	14 powiatów	27 placówek	68	53	2 609 461,35

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zobowiązania Miasta Lublin w 2018 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie **2 609 461,35 zł**.

III. USAMODZIELNIENIA

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2018 znajdowało się łącznie **505** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- **263** wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej²³,
- **242** wychowanków z 75 placówek²⁴.

Spośród 505 osób w stosunku, do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2018 r.:

- **180 osób** pozostawało w opiece zastępczej (116 osób w rodzinach zastępczych i 64 w placówkach);
- **325 osób** opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (147 wychowanków z rodzin zastępczych, 178 wychowanków z placówek).

W 2018 roku proces usamodzielnienia rozpoczęło łącznie **68 wychowanków** (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 36 wychowanków rodzin zastępczych,
- 32 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 68 indywidualnych programów usamodzielnienia (29 z placówek, 39 z rodzin zastępczych).

²³ Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

²⁴ Z czego 55 osób to wychowankowie z 37 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W 2018 roku **63 osoby** po osiągnięciu pełnoletności opuściły rodziny zastępcze lub placówki (**31** wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz **32 wychowanków** opuściło placówki).

Spośród 263 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (170 osób). Rodziny zastępcze niezawodowe opuściło 86 osób, a 7 osób opuściło zawodowe rodziny zastępcze.

Spośród 242 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 187 - to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 38 placówek, w tym 17 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2018 roku usamodzielniali się wychowankowie z 27 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (41 osób). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 7 zakładów poprawczych (11 osób), z 1 schroniska dla nieletnich (1 osoba) oraz z 2 młodzieżowych ośrodków socjoterapii (2 osoby).

W 2018 roku 454 osoby posiadały zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (234 osób to wychowankowie z rodzin zastępczych, 220 wychowankowie z placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 42 (18 z placówek, 24 z rodzin zastępczych).

W 2018 roku 188 osobom usamodzielnianym (57,85% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- **113 osobom z rodzin zastępczych (76,87% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),**
- **75 osobom z placówek (42,13% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).**

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2018 roku **1 018 644,09 zł**.

W 2018 r. wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych złożyli **312 wniosków**, z tego 264 o udzielenie pomocy pieniężnej.

Pozostałe wnioski dotyczyły pobytu w mieszkaniu chronionym, uzyskania warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Tabela 18. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2018 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	22	22	100 718,00	27	27	177 301,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				1	1	5 166,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	824	95	418 404,99	438	54	225 175,10
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				99	11	51 227,04
Pomoc na zagospodarowanie	30	307	51 579,00	25	25	45 466,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				2	2	6 888,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	9	X	X	8	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	24	X	X	25	X
Łącznie			570 701,99 zł	Łącznie		447 942,10 zł
Łącznie wydatki na usamodzielnienia 1 018 644,09 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Ponadto w 2018 r. osoby usamodzielniane, które opuściły rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą i spełniały kryteria zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” otrzymały w/w świadczenie. W 2018 r. z tej formy pomocy skorzystało 18 osób (13 z rodzin zastępczych i 5 z placówek) na łączną kwotę 5 400 zł.

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnieniu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2018 dysponowało **7 mieszkaniami chronionymi** (25 miejsc). **23 osoby złożyły wnioski o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym, z czego 8 osób po raz pierwszy** (z tego: 1 wniosek - postępowanie zostało umorzone, 1 osoba nie została zakwalifikowana przez Komisję kwalifikacyjną – decyzja

odmowna, 1 osoba zrezygnowała z pobytu pomimo pozytywnej opinii Komisji, 7 nowych osób zostało przyjętych do mieszkania chronionego – 2 osoby złożyły wnioski w 2017 roku, zostały przyjęte w 2018 r.). Łącznie rozpatrzono 29 wniosków w sprawie mieszkania chronionego, z czego 10 osób ubiegających się po raz pierwszy, pozostałe to wnioski o przedłużenie pobytu. W ciągu całego 2018 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało **23 osoby** (15 z placówek, 8 z rodzin zastępczych).

Tabela 19. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.).	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.)
ul. Mireckiego 4/38 (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	0	0	0
ul. Mireckiego 4/45 (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Mireckiego 4/51 (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	4	3	3	3
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	1	1	5	2
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	1	1	1	1
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	1	1	4	3
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym				
Stan na dzień 31.12.2018 r.	8	6	15	11

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. Dotychczas realizowane działania w tym zakresie zwiększają szanse młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym na podjęcie zatrudnienia. Każda nowa osoba, z którą jest opracowywany indywidualny program usamodzielnienia otrzymuje poradnik „Postaw na przyszłość”. Vademecum usamodzielnienia

zawiera nie tylko informacje o procesie usamodzielnienia, ale również o pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym w mieszkaniu chronionym), pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, a także wykaz lubelskich instytucji wspierających osoby usamodzielniające się np. Centrum Interwencji Kryzysowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje udzielające bezpłatnych porad prawnych. W 2018 roku 38 osób otrzymało Vademecum usamodzielnienia.

W 2018 roku 54 osoby, spośród usamodzielniających się wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę zdobyło lub podniosło swoje kwalifikacje (14 osób z placówek i 40 osób z rodzin zastępczych). Osoby te ukończyły jeden etap kształcenia i rozpoczęły kolejny lub ukończyły różnego rodzaju kursy.

W 2018 roku 20 osób skorzystało z pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (art. 140 ust. 1 ppkt 2b). Sposób udzielania pomocy w uzyskaniu zatrudnienia jest uzależniony od indywidualnych potrzeb wychowanków. Najczęściej dotyczy on pomocy w napisaniu CV, skierowaniu do Specjalistycznej Poradni Zawodowej w Lublinie, gdzie można skorzystać z pomocy w tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, skierowaniu do agencji zatrudnienia, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie lub poszukiwaniu ofert pracy. Z tej formy pomocy korzystają szczególnie osoby uczące się w systemie zaocznym, a także osoby zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, które są motywowane do podjęcia zatrudnienia w okresie kiedy się nie uczą. Pracownik socjalny uczestniczył również z wychowankami zamieszkałymi w mieszkaniach chronionych w Targach Pracy.

W 2018 roku 49 osób skorzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (art. 140 ust. 1 ppkt 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z uchwałą Nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin w 2017 roku był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na wykazie znalazło się 64 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublinie. Pracownicy Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym służyli pomocą w napisaniu podania o przyznanie mieszkania, wydawali zaświadczenia o wypłaconej pomocy, pisemnie popierali starania wychowanków oraz pomagali uzupełnić arkusz ewidencyjny. 28 osób zawarło umowy najmu i ma zapewnione właściwe warunki mieszkaniowe. Pozostałe osoby nadal oczekują na propozycję lokalu mieszkalnego.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W roku 2018 z takiej pomocy skorzystało 9 osób, w tym 8 z pomocy prawnej, 1 z pomocy psychologicznej. Pomoc psychologiczna polegała na indywidualnej rozmowie z wychowankiem i jego rodziną oraz skierowaniu do Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie, w celu objęcia terapią rodzinną.

Rekomendacje:

Za najistotniejsze potrzeby pozafinansowe w zakresie wsparcia usamodzielniających się wychowanków należy uznać:

- utrzymanie na poziomie roku 2018 liczby mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych (7 mieszkań dla 25 mieszkańców);
- dalsze motywowanie usamodzielnianych wychowanków do uczestnictwa w różnorodnych formach aktywizacji w formie warsztatów, szkoleń i kursów stymulujących ich rozwój oraz zwiększających ich możliwości na rynku pracy (organizowanych przez instytucje pozarządowe oraz Miejski Urząd Pracy w Lublinie);
- zapewnienie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez zawarcie umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta (dot. wychowanków domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin – wykaz zaakceptowany w dniu 1 grudnia 2017 r., w 2019 r. będzie tworzony kolejny wykaz);
- kontynuowanie zapewnienia pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, w tym poradnictwo zawodowe, przy współpracy z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie;
- kontynuowanie zapewnienia pomocy psychologicznej w celu kompensacji deficytów w zakresie rozwoju emocjonalnego i społecznego oraz pomocy prawnej zgodnie z indywidualnymi potrzebami wychowanków.

IV. ZESTAWIENIE POTRZEB I REKOMENDACJE

- Utrzymanie na obecnym poziomie liczby miejsc w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy ul. Chmielewskiego 9, w Ośrodku Wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz w Schronisku dla bezdomnych kobiet Mieszkanek Miasta Lublin.
- Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych) na zwiększenie zatrudnienia i dofinansowanie wynagrodzeń dla asystentów rodziny.
- Wspieranie podejmowanych przez podmioty pozarządowe działań zmierzających do pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego celem zwiększania atrakcyjności zajęć dla dzieci i młodzieży.
- Kontynuowanie działań w celu pozyskania kolejnych rodzin wspierających.
- Kontynuowanie prowadzenia spotkań rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.
- Kontynuowanie, przy współudziale środków europejskich w ramach projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, organizowania różnorodnych form aktywności rodzinom, będącym pod opieką asystenta rodziny w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, warsztatów, szkoleń stymulujących ich rozwój oraz zwiększających ich możliwości na rynku pracy.
- Kontynuowanie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych.
- Kontynuowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkoleń, warsztatów, grup wsparcia dla ustanowionych rodzin zastępczych.
- Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
- Systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych.

- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych zawodowych.
- W związku z problemami z pozyskaniem kandydatów do pełnienia funkcji prowadzącego rodzinny dom dziecka wskazanym byłoby wygospodarowanie z zasobów Miasta lokalu z przeznaczeniem na prowadzenie w nim rodzinnego domu. Zabezpieczenie lokalu na czas prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zwiększyłoby szansę na pozyskanie kandydata również spośród rodzin, które nie mają obecnie odpowiednich warunków lokalowych.
- Kontynuowanie zapewnienia rodzinom zastępczym zawodowym wsparcia ze strony rodzin pomocowych.
- Kontynuowanie zatrudnienia osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, w których przebywa 3 i więcej dzieci.
- Pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych) na dofinansowanie wynagrodzeń dla zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- Zapewnianie lub organizowanie różnorodnych form aktywności, stymulujących wszechstronny rozwój wychowanków placówek opiekuńczo–wychowawczych.
- Kontynuowanie prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych (7 mieszkań dla 25 mieszkańców).
- Kontynuowanie organizowania różnorodnych form aktywności osobom usamodzielnianym w formie warsztatów, szkoleń i kursów stymulujących ich rozwój oraz zwiększających ich możliwości na rynku pracy.
- Kontynuowanie udzielania pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych osobom usamodzielnianym, poprzez zawarcie przez nie umowy najmu lokalu z zasobów Miasta Lublin.
- Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia osobom usamodzielnianym, w tym zapewnienie dostępu do poradnictwa zawodowego przy współpracy z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie.

- Kontynuowanie udzielania pomocy psychologicznej osobom usamodzielnianym, w celu kompensacji deficytów w zakresie rozwoju emocjonalnego i społecznego.

Spis tabel i wykresów:

Tabela 1. Liczba rodzin objętych terapią w 2018 roku.....	4
Tabela 2. Liczba osób objętych wsparciem Poradni w 2018 roku z podziałem na rodzaj wsparcia	4
Tabela 3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych asystentów rodziny w roku 2018	13
Tabela 4. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2018 roku z podziałem na typy	18
Wykres 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2018 roku.....	24
Wykres 2. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2018 roku (w zł).....	25
Tabela 5. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2018 r.	28
Tabela 6. Wydatki na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin w okresie I – XII 2018 roku (w zł)	31
Tabela 7. Wydatki na opiekę i wychowanie 1 dziecka cudzoziemskiego	34
Tabela 8. Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.....	35
Tabela 9. Realizacja świadczenia „Dobry start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.....	36
Tabela 10. Podwyższanie kwalifikacji zawodowych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku.....	45
Tabela 11. Wydatki na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych	50
Tabela 12. Wydatki na zadania własne – wynagrodzenia dla osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.....	51
Tabela 13. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2018 roku	53
Tabela 14. Wydatki w 2018 roku na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzące z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów (w zł).....	54
Tabela 15. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2018 roku	57
Tabela 16. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2018 roku.....	58
Tabela 17. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo–wychowawczych poza Lublinem w 2018 roku.....	63
Tabela 18. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2018 r.	67
Tabela 19. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	68